

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

NĚMČIČKY (okr. Znojmo)

Intravilán. Středověk, novověk. Odpadní jímky. Záchranný výzkum.

Obec Němčičky se rozkládá po obou stranách hezejmenného potoka, který protéká oblastí ve směru SZ-JV. Oba břehy potoka se zarývají do údolí, které je tvořeno poměrně strmými svahy. Dno potoka se nachází ve výšce cca 260 m n.m. Dnešní osídlení obce zasahuje od nivy potoka svahy údolí i terasu, jejíž hrana se na obou stranách údolí nachází ve výšce 270 m n.m. Díky této konfiguraci terénu není v urbanistickém členění obce možné identifikovat její centrální prostranství. Sprašové podloží teras je překryto hnědozemními půdami.

Zkoumaná parcela (RD č. p. 3, pí Fousková) je lokalizovaná na hraně pravobřežní terasy orientované SV směrem, v nadmořské výšce 272 m n.m. Poloha poskytovala dobrý výhled do širokého okolí zejména SZ, SV a S směrem. První písemná zmínka o Němčičkách je datována rokem 1353, kdy paní Strezna z Němčic, vdova po Hnojíkovi, celý svůj statek v Němčičkách s vinicemi, s loukami, lesy a pastvinami a s veškerým příslušenstvím darovala Filipovi z Kosník (Peřinka 1904, 391). Severním směrem od Němčiček, u kóty 290 se nacházejí zbytky tvrce, která je v písemných pramenech poprvé zmiňována v roce 1378 a byla funkční do roku 1451 (Nekuda/Unger 1981, 218).

Pracovníci muzea se na místo stavby dostavili v době, kdy byla provedena skrývka ornice. Na sprašovém podloží však bylo možné zachytit dna objektů, které se nacházely v ornici vrstvě, jež dosahovala mocnosti až 1,5 m. Lze se domnívat, že se na ploše nacházelo nejméně 5 objektů. Bohužel nalezený archeologický materiál, který byl posbírán z odvalů, nebylo možné zařadit k jednotlivým objektům a vrstvám. Nalezené zlomky keramiky dokládají dlouhodobé osídlení polohy, jehož počátek je možné zařadit do období mladohradištního (11. stol.). Kontinuální osídlení je doloženo až do poloviny 16. stol. Existence sídlištních objektů, pravděpodobně odpadních jímek, svědčí mimo jiné o příchodu osadníků mnohem dříve, než jak to dokládají písemné prameny.

Tomáš Berkovec, JMM Znojmo

Literatura:

Nekuda, V., Unger, J. 1981: Hrádky a tvrce na Moravě, Brno.

Peřinka, F. A. 1904: Znojemský kraj. In: Vlastivěda moravská, II. díl, Brno.

Resumé:

Němčičky (okr. Znojmo), Intravilan der Gemeinde. Mittelalter, Neuzeit. Abfallgruben. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (okr. Olomouc)

Dolní náměstí, před č. p. 40. Středověk. Sídlíštní vrstvy. Záchranný výzkum.

Lokalizace: SMO 1:5000, rok vydání 1991, list Olomouc 8-0; od Z a J s.č. 83:67 mm (parcela č. 116/14, 448).

V měsících listopadu a prosinci došlo za archeologického dozoru, v souvislosti s celkovou rekonstrukcí objektu, k vybírání suchých zásypů renesančních kleneb v I. patře (obr. 21). Byly tak získány četné zlomky dobové, ale i starší keramiky, z nichž je nejzajímavější především fragment čelní vyhřívací stěny renesančního reliéfního řádkového zeleně glazovaného kachle s motivem zobrazujícím dámu v baretu. Dále byla nalezena část kožené boty.

V rámci celkové rekonstrukce objektu tzv. masných krámů došlo v říjnu 2001 k hloubení přípojky plynovodu (obr. 21). Zkoumána byla přibližně čtvercová šachtice o délce strany 1,2 m a dosahující maximální hloubky 1,4 m. Pod recentními a novověkými uloženinami o mocnosti 0,7 m byla zachycena primitivní štetová dlažba Dolního náměstí. Pod ní ležela vrstva se sídlíštním odpadem v podobě výrazně fragmentární keramiky 14. století, zlomků opracovaných i neopracovaných dřev a odřezků kůží. Intaktních geologických vrstev nebylo dosaženo.

Pavel Šlězár, Karel Faltýnek, SPÚ Olomouc

Resumé:

Olomouc (Bez. Olomouc), Dolní Platz Nr. 40, Parzelle Nr. 116/14, 448. Mittelalter. Siedlungsschichten. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (okr. Olomouc)

Nerudova I. Novověk. Město, opevnění. Záchranný výzkum.

Lokalizace: SMO 1:5000, list Olomouc 8-0, rok vydání 1991, od Z a J s.č. 67: 4 mm (parc. č. 1076).

V červenci 2001 proběhla rekonstrukce kanalizace a nádvoří budovy v Nerudově ulici č. o. 1 (obr. 21). Při ní bylo v jižní části dvora odkryto torzo zdi z cihel pojených velmi kvalitní maltou. Zeď o šířce 4 m měla zachovaný líc, byla orientovaná SSZ-JJV a odkryta v délce 2,4 až 5 m. V jejím okolí se nalézala rumištní navážka, jejíž vznik souvisí se stavbou budovy na přelomu 19. a 20. století. Podle srovnání s plánem olomoucké pevnosti z r. 1804 můžeme zdívo ztotožnit s částí ravelinu č. 29, situovaného mezi bastiony VII a VIII. Tento jihozápadní úsek bastionové pevnosti byl vystavěn kolem poloviny 18. století (Michna 1997).

Hana Dehnerová, Pavel Michna, SPÚ Olomouc

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00